

ACTIVITATEA CENTRULUI DE LINGVISTICĂ, ISTORIE LITERARĂ ȘI FOLCLOR ÎN ANUL 1967

Activitatea Centrului de lingvistică, istorie literară și folclor s-a concentrat, ca și în anii trecuți, asupra unor probleme de deosebit interes în aceste domenii.

Membrii sectorului de lexicologie și lexicografie (Despina Ursu, Zamfira Mihail, Victoria Zăstroiu, Maria Deutsch, Dragoș Moldovanu, Doina Cobet) au terminat în cursul acestui an redactarea articolelor de la litera Ș a *Dicționarului limbii române*, iar o parte din acest material a fost revizuit de Corneliu Morariu. Colectivul de redactori a început, de la 1 iulie, munca de îmbogățire a fișierului literei E, urmînd ca în anul 1968 să se treacă la redactarea articolelor de la această literă. N. A. Ursu a colaborat la *Dicționarul etimologic al limbii române* (redactînd unele articole de la literele A și B) și a revizuit etimologia neologismelor de la literele M și O din *Dicționarul limbii române*.

Sectorul de dialectologie a efectuat pentru *Atlasul lingvistic al Moldovei și Bucovinei* 10 anchete definitive și 8 anchete de probă pentru perfecționarea cercetătorilor mai tineri.

În vederea elaborării unor studii asupra graiurilor limbii române, V. Arvinte a adunat material pentru tema *Graiuri de tip ardelenesc nordic în centrul Moldovei*, St. Dumistrăcel a continuat adunarea de material și a redactat capitolul introductiv al lucrării *Evoluția graiurilor populare românești sub influența limbii literare*, iar I. Nuță a întocmit chestionarele referitoare la terminologia pomicolă și viticolă, pe care o va studia în regiunea Iași.

O nouă preocupare, de onomastică românească, a fost marcată prin înscrierea în planul de cercetare a temei *Evoluția sistemului de denumire toponimică țeseană* pentru care Dragoș Moldovanu culege material. S-a început și alcătuirea unei bibliografii de onomastică, la care a lucrat Emilia Ichim.

Membrii secției de lingvistică au publicat în cursul acestui an următoarele comunicări și articole: N. A. Ursu, *Modelul latin al gramaticii lui Dimitrie Eustatievici Brașoveanul*, în „Limba română”, nr. 5/1967; V. Arvinte, *Die Entstehung der rumänischen Sprache und des rumänischen Volkes im Lichte der jüngsten Forschung*, în „Archiv für das Studium der neueren Sprache”, 1, 1967, *Cu privire la elementele vechi germane ale limbii române*, în „Anuar de lingvistică, istorie literară și folclor”, 1967; St. Dumistrăcel, *Numele mașinilor agricole în graiurile limbii române, pe baza ALR*, în „Limba română”, nr. 6/1967; M. Deutsch-Antonaș, recenzia cărții lui A.

Schaff, *Introducere în semantică*, publicată în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, 1967.

*

Temele înscrise în planul de cercetare al secției de istorie literară și folclor au avut un caracter variat, fiind orientate atât spre cercetarea monografică în cadrul valorificării moștenirii literare, cât și spre probleme de literatură actuală și de literatură comparată și universală.

La volumul al doilea al *Tratatului de istorie a literaturii române* au colaborat prof. N. I. Popa, șeful secției, cu capitolul *Costache Negruzzi*, și Al. Teodorescu, cercetător principal, cu capitolul *Costache Conachi*. Membrii secției au lucrat la următoarele teme: *N. Iorga și literatura universală* (N. I. Popa); *N. Iorga, critic și istoric literar* (I. Lăzărescu); *D. D. Pătrășcanu, studiu monografic* (Al. Teodorescu); *N. Gane, studiu monografic* (Remus Zăstroiu); *Mihai Codreanu, studiu monografic* (Gabriela Drăgoi); *Duiliu Zamfirescu, poet* (Stănuța Crețu); *Metafora în opera lui Mihail Sadoveanu* (Dan Mănuță); *Expresia dramatică în opera lui Mihail Sadoveanu* (Florin Faifer); *Problemele romanului românesc* (Leon Volovici). Lucia Popa a realizat o lucrare care valorifică contribuția a două reviste de folclor din Moldova, „Ion Creangă” și „Tudor Pamfile”.

În ședințele de lucru ale secției a fost discutat și recomandat spre publicare, în volumul pe 1967 al „Anuarului de lingvistică și istorie literară”, un grupaj de studii și articole consacrate problemelor de istorie a criticii literare românești: Al. Teodorescu, *Istoria criticii literare românești (1880—1900)*; Dan Mănuță, *Sistemul estetic al lui M. Dragomirescu*; Remus Zăstroiu, *Elemente de critică literară în presa socialistă (1900—1916)*; Leon Volovici, *G. Ibrăileanu, istoric literar*; Gabriela Drăgoi, *B. P. Hasdeu, critic literar*.

Cu prilejul aniversării a 100 de ani de la apariția revistei „Convorbiri literare”, la ședința de comunicări științifice organizată la București, în iunie 1967, Al. Teodorescu a prezentat lucrarea „Convorbiri literare” și tolclorul. Același cercetător a participat cu comunicarea *M. Kogălniceanu și problemele culturii naționale* la manifestarea științifică prilejuită de aniversarea a 150 de ani de la nașterea marelui om de cultură.

Cîțiva membri ai secției de istorie literară, N. I. Popa, I. Lăzărescu și Al. Teodorescu, au contractat, în colaborare cu Viorica Botez, Gr. Botez și M. Bordeianu, publicarea, la Editura pentru literatură, a volumului al doilea din *Scrisori către G. Ibrăileanu*, volum alcătuit pe baza materialului inedit aflat la Biblioteca „Mihai Eminescu” din Iași. Prof. N. I. Popa a predat studiul *Panaît Istrati, réaliste visionnaire* pentru volumul *Actes du X-e Congrès de la Fédération Internationale de langues et littératures modernes*, Strasbourg, 1967, și studiul *Aspecte particulare ale simbolismului românesc* pentru volumul editat cu ocazia Sesiunii de literatură comparată, ținută în iunie 1967, la București. Pe lângă sarcinile de plan, membrii colectivului au colaborat la revistele de specialitate și la revistele literare cu numeroase articole, comentarii critice, cronici și recenzii, din care cităm câteva titluri: *Maioreșcu și critica literară de pînă la 1867*, în „Iașul literar”, și *Titu Maioreșcu — Mihail Dragomirescu: similitudini*, în „Ateneu” (Dan Mănuță); *Momentul apariției „Convorbirilor literare”*, în „Cronica” (Leon Volovici); *Proza tinerilor și personajul literar, Delimitări în drama istorică nouă, Posibilitatea cinematografică a prozei, Tendințe în dezvoltarea literaturii noastre noi*, în „Iașul literar” (Florin Faifer).

*

În cadrul legăturilor științifice cu străinătatea, se cuvine menționată prezența prof. N. I. Popa la al V-lea Congres al Asociației Internaționale de Literatură Comparată, ținut la Belgrad, în august-septembrie 1967. N. I. Popa a prezentat la acest congres comunicarea *Aspecte particulare ale simbolismului românesc*. I. Lăzărescu, șef de sector, a făcut o călătorie de trei săptămîni în Polonia, pentru

un schimb de experiență cu cercetătorii din Varșovia și Cracovia. În lunile aprilie-iulie, cercet. St. Dumistrăcel a fost la specializare în R. D. G., la „Institut für romanische Sprachen und Kultur“ din Berlin, pentru aprofundarea metodei onomasiologice în cercetarea vocabularului graiurilor populare. În cadrul secției de limba română de la acest Institut a prezentat comunicarea *Problemele adoptării neologismului în graiurile populare românești, pe baza ALR.*

În cursul anului 1967 Centrul de lingvistică, istorie literară și folclor a fost vizitat de prof. Jag Deva Singh de la Universitatea din Kurukshetra și dr. Khubchandani Lachman din Poona (India) și de dr. Hans-Georg Koll din Köln (R. F. a Germaniei).

Zamfira Mihail și Gabriela Drăgoi